

Thúc đẩy chuyển đổi số ngành Công Thương và Phát triển thương mại điện tử ở địa phương

Cuộc cách mạng công nghệ mới - Cách mạng 4.0 đã và đang kéo theo nhiều sự thay đổi trong cuộc sống, trong cách chúng ta sống, làm việc hay liên hệ với nhau. Những biến đổi sâu sắc ấy mang tính lịch sử về cả quy mô, tốc độ và phạm vi, ảnh hưởng trên nhiều lĩnh vực, ngành nghề, quốc gia đánh dấu bằng sự xuất hiện của các mô hình quản lý, kinh doanh mới, sự định hình các hệ thống dịch vụ, sản xuất, tiêu thụ, vận chuyển và giao nhận ... Đó chính là quá trình chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ tại Việt Nam, từ Trung ương tới các tỉnh thành địa phương, từ cơ quan quản lý tới doanh nghiệp và người dân.

Có thể nói chuyển đổi số trong ngành Công Thương là một định hướng quan trọng của Bộ Công Thương thực hiện chiến lược chuyển đổi số quốc gia đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Ban cán sự đảng Bộ Công Thương đã ban hành Nghị quyết số 33NQ/BCSD thực hiện Chương trình chuyển đổi số của Bộ Công Thương giai đoạn 2022 – 2025. Bộ Công Thương cũng xác định tập trung vào những nhóm giải pháp đồng bộ hướng tới người dân, doanh nghiệp, địa phương là chìa khóa để tiếp cận cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư nên cần được triển khai liên tục, kiên trì, thực chất, hiệu quả, tránh hình thức, lãng phí nguồn lực, đồng thời đảm bảo tính kế thừa và đổi mới sáng tạo với những bước đi vững chắc.

Phát biểu tại Phiên họp thứ 2 của Ủy ban Chuyển đổi số quốc gia do Thủ tướng Chính phủ chủ trì tháng 5/2022 vừa qua, Bộ trưởng Công Thương Nguyễn Hồng Diên khẳng định, chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trong tất cả các lĩnh vực, đặc biệt là lĩnh vực Thương mại và Công nghiệp, thương mại điện tử được ghi nhận là một trong những lĩnh vực tiên phong của nền Kinh tế số, với mức tăng trưởng cao và đồng đều khoảng 25-30% trong 10 năm vừa qua.

Phát triển thương mại điện tử - lĩnh vực tiên phong của nền kinh tế số

Thương mại điện tử trong vài năm trở lại đây trở thành một trong các lĩnh vực tiên phong, góp phần hiện đại hóa hệ thống phân phối, nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp, đẩy mạnh phát triển thị trường trong nước và xuất khẩu. Đến nay Việt Nam đứng thứ 3 trong khu vực Đông Nam Á về phát triển thương mại điện tử, đặc biệt trong 02 năm đại dịch, thương mại điện tử vẫn tăng trưởng 2 con số, góp phần không nhỏ trong việc tháo gỡ khó khăn, thúc đẩy lưu thông hàng hoá giữa đại dịch.

Tại các văn bản của Chính phủ về Chương trình chuyển đổi số quốc gia năm 2025 và định hướng đến năm 2030, Quyết định số 645/QĐ-TTg phê duyệt định hướng, lĩnh vực thương mại điện tử được coi là một mũi nhọn, thúc đẩy nền kinh tế số với các mục tiêu cụ thể sau đây:

- Phát triển bền vững, thu hẹp khoảng cách giữa các địa phương trong việc ứng dụng thương mại điện tử và chuyển đổi số.
- Đẩy mạnh ứng dụng chuyển đổi số, thương mại điện tử với hàng Việt.
- Ứng dụng rộng rãi thương mại điện tử và công nghệ số trong các doanh nghiệp từ sản xuất đến thương mại.

Cụ thể, từ 12/2020 đến nay, Bộ Công Thương đã triển khai đồng loạt nhiều chương trình, hoạt động thúc đẩy thị trường phát triển thương mại điện tử và các giải pháp số hỗ trợ doanh nghiệp, hợp tác xã ứng dụng thương mại điện tử như “Ngày mua sắm trực tuyến Quốc gia Online Friday”, “Gian hàng Việt trực tuyến” trên các sàn TMĐT, chương trình Go-Online... hay các chương trình hợp tác thương mại điện tử với các nền tảng thương mại điện tử quốc tế lớn để hỗ trợ doanh nghiệp đẩy mạnh xuất khẩu. Bên cạnh đó, Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số (Bộ Công Thương) đã chủ động phối hợp với các Sở Công Thương tại 63 tỉnh, thành phố kết nối với các sàn thương mại điện tử lớn tại Việt Nam là Sendo.vn, Voso.vn, Postmart, Tiki.vn, Shopee, Lazada ... triển khai các Hội nghị đào tạo tập huấn về kỹ năng thương mại điện tử, Hội nghị xúc tiến tiêu thụ nông sản, đặc sản địa phương trên thương mại điện tử và môi trường số... Đến nay Bộ Công Thương đã triển khai nhiều hoạt động **trên 30 tỉnh, thành phố trong cả nước và hỗ trợ hàng nghìn doanh nghiệp địa phương**, đẩy mạnh tiêu thụ được hàng nghìn tấn nông đặc sản, sản phẩm công nghiệp nông thôn tiêu biểu, sản phẩm OCOP, sản phẩm địa phương ...

Tiêu biểu là sự kiện hỗ trợ tiêu thụ vải thiều Bắc Giang có sức lan tỏa lớn với trên 9.000 tấn vải thiều, gần 1 triệu đơn hàng đã được tiêu thụ qua các sàn TMĐT như Sendo, Voso, Postmart, Tiki, Shopee, Lazada ... vượt xa con số tiêu thụ dự báo ban đầu trong khi Bắc Giang đang bùng phát dịch giữa năm 2021.

Năm 2022, bên cạnh đẩy mạnh kết nối TMĐT theo địa phương, Bộ Công Thương (Cục TMĐT&KTS) định hướng kết nối theo vùng (như miền Trung, miền Nam) theo hướng phối hợp đẩy mạnh xúc tiến tiêu thụ trên cả kênh truyền thống và thương mại điện tử tại thị trường trong nước và hướng đến xuất khẩu; tổ chức các chương trình kết nối thương mại điện tử, thúc đẩy tiêu thụ sản phẩm địa phương trên thương mại điện tử; đào tạo tập huấn cho doanh nghiệp sản xuất, hợp tác xã phân phối trên thương mại điện tử một cách hiệu quả.

Cùng với thương mại điện tử, Bộ Công Thương cũng phát huy vai trò của hệ thống Thương vụ nên đã thúc đẩy việc tiêu thụ hàng hóa, biệt là hàng nông sản, đặc sản vùng miền đến các thị trường để tận dụng cơ hội từ các FTA ... Đây là một trong những giải pháp được đánh giá mang lại hiệu quả cao, là cánh tay nối dài bên cạnh phương thức phân phối hàng hoá truyền thống, từ đó giúp bà con nông dân mở rộng thị trường tiêu thụ khắp 63 tỉnh, thành phố, tận dụng ưu thế của công nghệ theo xu hướng 4.0.

Dịch vụ công trực tuyến của Bộ Công Thương lấy người dân, doanh nghiệp là trung tâm phục

Thời gian vừa qua, Bộ Công Thương đã quyết liệt triển khai các Nghị quyết của Chính phủ về cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia cũng như góp phần hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp thông qua chương trình cải cách hành chính, xây dựng Chính phủ điện tử (CPĐT) tại Bộ Công Thương.

Với quan điểm đổi mới, quyết liệt hành động, liên tiếp trong các năm vừa qua, Bộ Công Thương đã có nhiều đề xuất tham mưu cho Chính phủ cũng như có văn bản chỉ đạo các đơn vị chức năng rà soát để đơn giản, cắt giảm thủ tục hành chính (TTHC), điều kiện kinh doanh, đẩy mạnh hiện đại hóa hành chính tạo thuận lợi cho doanh nghiệp.

Với kết quả đạt được, Bộ Công Thương đã được Văn phòng Chính phủ ghi nhận là một trong những đơn vị đi đầu trong cả nước đối với việc kết nối Cổng DVCQG (cả về số lượng DVCTT và số lượng hồ sơ điện tử).

Như vậy, có thể thấy chuyển đổi số trong lĩnh vực thương mại và công nghiệp gắn chặt chẽ với quản lý, định hướng và phát triển thị trường thương mại điện tử tại Việt Nam. Với vai trò là cơ quan quản lý, xây dựng chính sách pháp luật về thương mại điện tử, đồng thời là cơ quan định hướng, phát triển thị trường thương mại điện tử, hỗ trợ doanh nghiệp phát triển ứng dụng thương mại điện tử, Bộ Công Thương sẽ tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các Bộ/ngành Trung ương, các Sở ngành và doanh nghiệp địa phương, doanh nghiệp thương mại điện tử trong đó có tỉnh Nam Định để thúc đẩy phát triển lĩnh vực thương mại điện tử tại địa phương, hỗ trợ doanh nghiệp tỉnh Nam Định ứng dụng thương mại điện tử, ứng dụng công nghệ số trong đổi mới nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh, thúc đẩy chuyển đổi số trong lĩnh vực công nghiệp và thương mại.